

INFORMATYZACJA

Fundusze strukturalne „stawiają” na informatyzację administracji publicznej

Tworzenie społeczeństwa informatycznego jest priorytetem Unii Europejskiej. Dlatego pula środków na tego typu przedsięwzięcia jest bardzo duża. Żeby z nich skorzystać, konieczna jest wykwalifikowana kadra i dobre przygotowanie projektów.

Dotychczas urzędy skupiały się na zaspokajaniu podstawowych potrzeb informatycznych. Uzyskane fundusze unijne przeznaczały zwykle na budowę infrastruktury sieciowej, zakup komputerów oraz sprzętu peryferyjnego, np. drukarek, faksów, skanerów itp. Wdrażanie nowoczesnych systemów informatycznych w jednostkach administracyjnych było najczęściej stawiane na dalszym planie. Dla urzędów istotne było także wprowadzanie wymaganego oprogramowania, jednak głównie finansowego i kadrowego. Dodatkowym czynnikiem osłabiającym intensywność wykorzystania funduszy unijnych, dostępnych w latach 2004–2006, był brak odpowiednich uregulowań prawnych i kadrowych. Nieliczne projekty, dotyczące wdrożeń tzw. e-urzędów i udostępnienia związanych z nimi udogodnień mieszkańcom, musiały być ograniczane w zakresie funkcjonalnym ze względu na problemy ustawodawcy z przygotowaniem odpowiednich aktów prawnych i rozporządzeń wykonawczych określonych w ustawie z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz ustawy z 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Brak ekspertów i doświadczenia

Brak specjalistów, potrafiących przygotować spójną koncepcję rozwoju informatycznego jednostki samorządowej, powodował, że część projektów dotyczyła inwestycji związanych wyłącznie z podstawową infrastrukturą sieciową i nie uwzględniała wprowadzenia bardziej kompleksowych rozwiązań informatycznych. Natomiast ograniczenia finansowe nie pozwalały sektorowi publicznemu zwrócić się o pomoc do eksperckich firm zewnętrznych. Brak jest także doświadczeń i rozwiązań modelowych, które można by wprost przenieść w dowolne otoczenie.

Obiecująca perspektywa lat 2007–2013

W latach 2007–2013 z funduszy unijnych zostanie wydanych ponad 13 mld zł na informatyzację i rozwój społeczeństwa informacyjnego. Unia Europejska przeznaczy ponad 3,5 mld zł na realizację kilkudziesięciu dużych inwestycji z zakresu informatyzacji administracji rządowej. Suma planowanych wydatków na cele informatyczne jest wielokrotnie większa niż w poprzednim okresie programowania.

W jaki sposób urzędy skorzystają z miliardowych dotacji w ramach nowej perspektywy? W jaki sposób wykorzystają dostępne środki na informatyzację i zwiększą dzięki temu jakość i efektywność pracy urzędów?

Odpowiedzi na te pytania udzielili sami samorządowcy w czasie konsultacji Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), wpisując w osie priorytetowe działania na rzecz rozwoju właśnie tej sfery. Zestawienie „informatycznych” osi priorytetowych przedstawia **tabela**.

Informatyzacja głównym celem programów regionalnych

Jak wynika z **tabeli**, zestawienia wszystkich RPO są nastawione na realizację działań związanych z informatyzacją. Ich zakres przedmiotowy jest często różnie definiowany, lecz sprowadza się do 2 typów przedsięwzięć:

- 1) udostępnienie i tworzenie usług publicznych – e-urząd,
- 2) udostępnienie i utworzenie sieci, usług i punktów dostępowych dla mieszkańców.

W ramach RPO będzie można zrealizować bardzo różnorodne projekty informatyczne, dotyczące m.in.:

- podniesienia jakości usług świadczonych przez urzędy,
- wzrostu dostępności i zakresu e-usług,
- wykorzystania nowoczesnych systemów informatycznych w zakresie obiegu dokumentów, monitorowa-

nia postępu spraw obywateli, kontroli i weryfikacji postępowań administracyjnych,

- monitoringu środowiskowego,
- powszechnego dostępu do sieci Internet,
- tworzenia społeczeństwa informacyjnego.

Dodatkowo, w ramach programów centralnych, np. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowane będą również duże ogólnopolskie projekty informatyczne, skierowane do administracji państwowej.

Większość działań związanych z osiami priorytetowymi nastawiona jest na realizację zadań publicznych. Sektor prywatny występuje w tym obszarze jako wykonawca lub uczestnik konsorcjum, a nie bezpośredni beneficjent.

Także w przypadku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (dalej: POKL) istnieje możliwość realizowania pewnych specyficznych elementów informatycznych, stanowiących „dodatek” do podstawowych celów projektu. W ten sposób nie będą mogły być realizowane całościowe projekty informatyczne, jednak programy takie jak POKL gwarantują krok naprzód we właściwym kierunku. Możliwość wyposażania urzędów w wybrane aplikacje informatyczne może stanowić element całościowego spojrzenia na informatyzację i dawać szansę na kompleksową informatyzację jednostek.

Jak efektywnie wykorzystać środki unijne

Bazując na dotychczasowych doświadczeniach w zakresie wykorzystania przez urzędy środków pomocowych, należy pamiętać o następujących kwestiach:

1. Zapewnienie współfinansowania projektu

Wkład własny beneficjenta może pochodzić z innych źródeł niż budżet samorządu. Przy wykorzystaniu odpowiednich narzędzi finansowych, leżących m.in. w gestii ministerstw, urzędów i instytucji państwowych, można budować projekt, w którym montaż finansowy zakłada pozyskanie w 100% pomocy bezzwrotnej. Przykładem jest fundusz wsparcia dla gmin aplikujących o środki unijne, stworzony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wyodrębnienie z budżetu kwot stanowiących udział własny, czyli ok. 15% wartości projektu, w przypadku niewielkich gmin często stanowi barierę nie do pokonania. Warto zauważyć, że są to w większości nowe rozwiązania, które nie funkcjonowały dotychczas,

Tabela. Zestawienie „informatycznych” osi priorytetowych w RPO według województw

Województwo	Numer osi priorytetowej	Tytuł osi priorytetowej (wyciąg z RPO)
dolnośląskie	2	Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo informacyjne”)
kujawsko-pomorskie	4	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
łódzkie	4	Społeczeństwo informacyjne
lubelskie	2	Infrastruktura ekonomiczna
lubuskie	1	Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu
małopolskie	1	Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy
mazowieckie	2	Przyspieszenie e-rozwoju Mazowsza
opolskie	2	Społeczeństwo informacyjne
podkarpackie	2	Infrastruktura techniczna
podlaskie	4	Społeczeństwo informacyjne
pomorskie	2	Społeczeństwo wiedzy
śląskie	2	Społeczeństwo informacyjne
świętokrzyskie	2	Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu
warmińsko-mazurskie	7	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
wielkopolskie	2	Infrastruktura komunikacyjna
zachodniopomorskie	3	Rozwój społeczeństwa informacyjnego

w związku z tym trudno ocenić, na ile realne i skuteczne może być ubieganie się o fundusze na wkład własny.

2. Właściwe przygotowanie projektu

Podstawowym dokumentem analitycznym, który powinien stanowić punkt wyjścia w tworzeniu projektu, jest strategia rozwoju informatycznego, często nazywana strategią rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Pomocna może być również Strategia Rozwoju Regionalnego danego województwa. Dokumenty tego typu powinny być przygotowane z uwzględnieniem każdego szczebla samorządu.

Praktyka pokazuje jednak, że jest inaczej. Często zakres tych dokumentów nie wystarcza do prac analitycznych. Warto wtedy skorzystać z analiz zawartych w części opisowej poszczególnych RPO i znajdujących się tam odniesień do strategii rozwoju danego województwa.

3. Zespół przygotowujący projekt

Przystępując do przygotowania projektu, należy ocenić, czy pracownicy urzędu są w stanie na poziomie eks-

perckim kompleksowo podejść do przedsięwzięcia i przygotować odpowiednie założenia.

Zaprojektowane własnymi siłami przedsięwzięcie informatyczne będzie na pewno dostosowane do potrzeb samorządu, ale nie będzie spójne ze środowiskiem informatycznym w urzędzie. Niekompatybilne na poziomie sprzętowym lub programowym aplikacje i systemy uniemożliwiają sprawną wymianę informacji oraz dokumentów, wykluczając wręcz równoczesne działanie kilku systemów. Informacje są powielane, a korzystanie z systemu staje się kłopotliwe. W najgorszym wypadku może pojawić się permanentny konflikt w zasobach informatycznych. Często też projekty przygotowywane własnymi siłami urzędu ograniczały się tylko do podstawowych elementów infrastruktury informatycznej i bieżących potrzeb jednostki, nie uwzględniając nowoczesnych systemów.

Firma Embedos, która we współpracy z firmą DCS Consulting, pomaga pozyskać dotacje na wdrożenia projektów informatycznych w urzędach, obejmujących m.in. elektroniczny obieg dokumentów, elektroniczną skrzynkę podawczą oraz rozwiązania do kompleksowego zarządzania siecią wraz z usługami zapewniającymi wewnętrzny i publiczny dostęp do Internetu.

Dlatego też, jeżeli dostępne zasoby kadrowe nie dają gwarancji właściwej realizacji przygotowanego projektu, należy wziąć pod uwagę usługi firm zewnętrznych.

Żeby samorządy mogły w pełni wykorzystywać dotacje unijne, przeznaczone w ramach perspektywy 2007–2013 na informatyzację, powinny korzystać z usług firm z sektora IT. Zwłaszcza że w większości RPO wydatki na ten typ doradztwa można uwzględnić w budżecie projektu. Firmy z sektora IT współpracują z firmami konsultingowymi przy wszelkich zagadnieniach związanych z przygotowaniem i realizacją projektów rozwiązań typu e-urząd. W rezultacie skorzystanie z tego rodzaju pomocy, oprócz dużej pewności pozyskania unijnego wsparcia finansowego, daje gwarancję, że zaimplementowane rozwiązanie będzie prawidłowo spełniało swoje funkcje.

Paweł Florczak

Ekspert ds. pozyskiwania funduszy unijnych
z firmy Embedos Sp. z o.o.

Podstawy prawne:

- Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. nr 64, poz. 565; ost.zm. Dz.U. z 2008 r. nr 127, poz. 817)
- Ustawa z 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. nr 144, poz. 1204; ost.zm. Dz.U. z 2008 r. nr 216, poz. 1371)

R E K L A M A

SERWIS PUBLICZNI.PL

- aktualności i artykuły
- oferty pracy
- szkolenia i publikacje

KONFERENCJE NOWOCZEŚNI Z URZĘDU

- wiedza
- doświadczenia
- integracja

**Wszystko dla kadrowców
w urzędach!**

